

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 62 (6330)

• Otrdien, 1992. gada 1. septembrī

• Cena 3 rbl. (kioskos)

Lai gudrības pietiek mums visiem!

Šodien, kad savus dēlus un meitas esat izvadījuši pirmo reizi jaunajā mācību gadā skolas ceļā un sagaidījuši atpakaļ, gribas parunāt, ko šīs skolas ceļš šogad prasis no jums, vecāki, un no mums, pedagogi. Kā arī — ko tas sola?

Izglītības pārvalde

Saskaņā ar Latvijas Republikas izglītības likumu ir pārkārtota izglītības pārvalde arī mūsu rajonā. Sākot ar šī gada

1. jūniju vairs nepastāv izglītības nodaļa, bet gan ir izveidota skolu valde. Par rajona skolu valdes priekšsēdētāju Tautas deputātu padomes sesijā apstiprināts Andrejs Zagorskis. Pašreiz skolu valdes uzdevums ir tuvākajā laikā pabeigt kadru komplektāciju (brīva ir skolu ārsta vieta) un, vienojoties ar vietējām pašvaldībām, precizēt skolas funkcijas un izstrādāt katrā darbinieka pienākumu sadali, lai skolu valde varētu uzsākt pilnvērtīgu darbu.

Rajonā diezgan gausi rit vispārīzglītojošo skolu pārņemšana pagastu un pilsetu pašvaldību ziņā. Pašvaldību pārziņā ir pārgājušas abas Livānu skolas, Preiļu 1. vidusskola un Riebiņu vidusskola.

Aizvadītajā mācību gadā ar izglītības

ministra pavēli tika iecelti valsts izglītības inspektori. Augustā uzsācis darbu arī valsts inspektors Preiļu rajonā — Jānis Lozda.

Iepriekšējā mācību gadā tika uzsākta mācību iestāžu akreditācija. Ar 1992./93. mācību gadu stājas spēkā pārstrādāta mācību iestāžu akreditācijas kārtība.

Mācību saturs

Saskaņā ar izglītības likumu Izglītības ministrija izstrādā un apstiprina izglītības standartus pamatizglītošanai un vidējai vispārējai izglītošanai. Ar izglītības ministra 1992. gada 26. jūnija pavēli pamatizglītības standartus sāk ieviest ar 1992. gada 1. septembri. Līdz ar to skolās sākas pārejas periods, kura laikā priekšmetu mācību programma kā reglamentējošs dokuments tiks aizstāts ar attiecīgā priekšmeta izglītības standartu. Līdz ar pamatizglītības standartu ieviešanu skolotājam ir tiesības un arī pienākums mācību procesu klasē organizēt patstāvīgi, tas ir, strādāt pēc paša veidotām mācību programmām. Izglītības ministrijas piedāvātajām priekšmetu mācību programmām ir rekomendējošs raksturs.

Skolēnu mācību sasniegumu vērtēšana

Ar izglītības ministra 1992. gada 18. maija pavēli ir noteikts, ka šajā mācību gadā vispārīzglītojošās skolās tiks lietotas sekojošas skalas:

- 1.—3. klasē — bezatzīmju sistēma,
- 4.—9. klasē — 5 ballu sistēma, 10.—12. klasē — 10 ballu sistēma.

Atļauts vērtēt skolēnu mācību sasniegumus 10 ballu skalā arī pamatskolā, galīgo vērtējumu liecībās un apliecībā par pamatizglītību izliedzot 5 ballu sistēmā.

Mācību grāmatas

Līdz šim mācību grāmatas tika izdotas reizi četros gados un izsniegtas lietošanā skolēniem no skolu bibliotēku mācību grāmatu fondiem.

Lai realizētu izglītības likuma prasības, jāpanāk, lai mācību grāmatas un citi mācību izdevumi pastāvīgi būtu brīvā pārdošanā. Tas ir — pakāpeniski jāizveido mācību izdevumu tirgus. Turpmāk (plānots, sākot ar 1993. gadu) mācību izdevumi būs ievērojami dārgāki. Pašlaik valsts budžets centralizēti sedz apmēram 90-95 procentus no to pašizmaksas. Mācību grāmatu tirgus apstākļos veikalā mācību grāmatas pārdos par tās reālo cenu.

(Turpinājums 2.lpp.)

Klusums te nedrīkst būt

Māja ar šo lepno lozungu «Miers un laime visas planētas bērniem» atrodas Preiļos, Rēzeknes ielas dzīvojamā māju masīvā. Tā tika uzcelta bērniem, lai tos pulcinātu kopā, atrastu katram piemērotu nodarbošanos, iemācītu kaut ko derīgu.

Nama atklāšana bija ļoti svinīga — ar mūziku un bagātīgi klātiem galdiem priekšniecībai, bet aizmirsā pieaicināt tos, kam šis nams piederēs — bērnus.

Šad tad plašajā foajē telpā zēni varēja paspēlēt tenisu, ja, protams, atrada, kas

atslēdz durvis, tad telpas sāka izīrēt dažādām sabiedriskām organizācijām un klubiem, bet bērni tā arī palika aizdurvē, tiem pietiek ar daudzsoļo lozungu un kādreizējā pilsētas mēra Agurjanova kunga solījumu par skaistu sporta laukumu un daudz ko citu.

Šovasar redakcijā atskanēja vairāki telefona zvani par šo aizslēgto, visu aizmirsto namu.

Vienīgais cilvēks atradās gan, kas varēja kaut ko paskaidrot. Tā bija Preiļu bērnu jaunrades nama direktore T. Kolosova, kura pastāstīja, ka jaunrades nams tur irē vienu istabu, ziemā darbojās trīs(?) pulciņi, bet pavasarī sakarā ar štatu samazināšanu atbrīvoja cilvēku, kas tur strādāja, pārējie darbinieki gandrīz visu vasaru atvaļinājāmā. Turpmāk jaunrades nams nevarēs maksāt lielu īri, un šis telpas atstās. Aizies, acīmredzot, arī jauno tehniķu stacija, kas tur atrodas.

Iznāk, kamēr uztraucāties par visas planētas bērniem, aizmirsām padomāt par saviem, kuri skraida apkārt ar dzīvokļa atslēgām kaklā, kamēr vecāki darbā.

No tagadējās dārdzības cieš bērni. Varbūt pilsētas valde un bērnu jaunrades nams kaut kā var vienoties par īri? Ja jau nevaram aplaimot visas planētas bērnus, tad vismaz savā kvartālā?

L.Žile

J.Silicka foto

Lai gudrības pietiek mums visiem!

(Sākums 1. lpp.)

Eksāmeni un kontroldarbi

Ar Izglītības ministrijas kolēģijas lēmumu noteikti sekojoši eksāmeni.

Obligātie izlaiduma eksāmeni 9. klasē.

Rakstos: latviešu valodā un literatūrā skolās ar latviešu mācībvalodu, krievu valodā un literatūrā skolās ar krievu mācībvalodu, matemātikā, latviešu valodā skolās ar krievu mācībvalodu — mutvārdos.

Obligātie izlaiduma eksāmeni 12. klasē.

RAKSTOS:

latviešu valodā un literatūrā skolās ar latviešu mācībvalodu, krievu valodā un literatūrā skolās ar krievu mācībvalodu.

MUTVĀRDOS:

angļu, franču, krievu vai vācu valodā

skolās ar latviešu mācībvalodu, angļu, franču, krievu vai vācu valodā skolās ar krievu mācībvalodu, latviešu (valsts) valodā skolās ar krievu mācībvalodu.

Eksāmeni pēc skolēnu izvēles trijos (skolās ar krievu mācībvalodu — divos) no zemāk minētajiem mācību priekšmetiem:

RAKSTOS — algebrā, fizikā, MUTVĀRDOS — latviešu valodā skolās ar latviešu mācībvalodu, literatūrā, vēsturē, sabiedrības mācībā, ģeogrāfijā, ģeometrijā, informātikā, ķīmijā, mājturībā, amatu mācībā.

Izņēmuma gadījumos abiturienti var izvēlēties mācību priekšmetus, kuros kārtos eksāmenu pēc skolas metodiskās komisijas sastādītām biļetēm.

Jaunajā mācību gadā Izglītības ministrija plāno arī vairākus kontroldarbus.

Skolu darba organizācija

Pēdējā laikā daudz diskusiju izraisās par mācību laiku un brīvdienām, jo mācību laiks ir pagarināts. Mācības sākas 1. septembrī un beigsies 4. jūnijā. Mācību gada pagarināšanai par pamatu ir loģisks lēmums, kas balstās gan uz pasaules praksi pielietoto, gan uz objektīvo nepieciešamību. Jāņem vērā arī tas,

ka, salīdzinot ar iepriekšējo mācību

gadu, tiek palielināts skolēnu brīvdienu skaits. Mācību gads ilgst 175 dienas (Austrijā — 199, Beļģijā — 189, Francijā — 175, Vācijā — 213, Zviedrijā — 194).

Mācību gads tiek dalīts semestros: no 1. septembra līdz 23. decembrim un no 11. janvāra līdz mācību gada beigām. Izlaiduma eksāmeni 9. klasei no 7. jūnija līdz 18. jūnijam, bet 12. klasei — no 7. jūnija līdz 22. jūnijam.

Noteiktas sekojošas skolēnu brīvdienas: rudenī — viena nedēļa pirmā semestra vidū, ziemā — no 24. decembra līdz 10. janvārim, pavasarī — no 12. aprīļa līdz 18. aprīlim. 1. klasei būs papildus brīvdienas — viena nedēļa februārī.

Atgādināšu, ka bērniem jāsāk apmeklēt skola tajā kalendārā gadā, kad viņiem paliek septiņi gadi. Pieļaujami arī atsevišķi izņēmumi, ko nosaka skolas vadība.

Lai spēka, izturības un gudrības pietiek mums visiem — gan skolēniem, gan skolotājiem, gan vecākiem — jaunajā, 1992./93. mācību gadā!

Dz.Šmukste,
skolu inspektore

Preiļu pagasta izpēte

Šogad Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs strādā pie Preiļu pagasta vēstures izpētes. Vasaras mēnešos muzeja darbinieces devās kompleksajā zinātniskajā ekspedīcijā uz

tuvākām un tālākām vietām, par pamatu savam darbam ņemot «Latviešu konversācijas vārdnīcā» (133. burtnīcā) gūtās ziņas, jo pa istam mūsu novads vēl nav apseckots.

Lai raksturotu ekspedīcijā gūto, vispirms iepazīnāties ar dažiem datiem no šīs 133. burtnīcas.

Preiļu pagasts atrodas Daugavpils apriņķī starp Stīrnienes, Vidsmuižas, Silajāņu, Jāsmuižas, Vārkavas un Rudzētu pagastiem. Tas pieder pie Preiļu evaņģēliski luterāniskās, Preiļu un Pieniņu katoļu, Moskvīnas un Tišu vecticībnieku draudzēm.

Zemes platība — 29239 hektāri, nekustāmās mantas vērtība sastādīja 2905120 latus. Pagastā dzīvoja 9578 iedzīvotāji. Tajā bija 1665 vecsaimniecības ar 23422 hektāriem zemes, 186 jaunsaimniecībām piederēja 2147 hektāri, bet 227 siksaimniecībām un dārzniecībām — tikai 559 hektāri zemes.

Pagasta budžets 1937./1938. gadā sastādīja 89000 latu. Izdevumos tas izskatījās sekojoši: administrācijas vajadzībām — 1933, izglītībai — 23330, veselības aizsardzībai — 22348, sociālajai apgādībai — 5640 latu. Ieņēmumus sastādīja nekustamās mantas nodoklis — 34861 un pašvaldības nodoklis — 46005 latu.

Preiļu pagastā atradās vairāki rūpniecības uzņēmumi: G.Vjakses motordzirnava Sakainos, A.Ivbuļa motordzirnava un dēļu zāģētava Smelteros, J.Potaša dēļu zāģētava Adamovā un A.Sīmanes ūdensdzirnava Preiļu muižā.

Darbojās vairākas biedrības. 1922. gadā nodibinājās Preiļu lauksaimniecības biedrība, kurai Sondoros piederēja Vārpu saimniecība ar 13 hektāriem zemes un mašīnu koplietošanas punkts. Darbojās Anspoku lauksaimniecības biedrība «Grauds», Anspoku piensaimnieku sabiedrība, Anspoku krājaizdevumu sabiedrība «Ūzulis» un Jezupīnavas piensaimnieku sabiedrība «Straume».

Samērā līdzsvarota bija izglītības sistēma. Preiļu pilnā pamatskolā strādāja 7 skolotāji, bet 2 gadīgajā valsts lauksaimniecības skolā — 5 skolotāji, Gailīšu pamatskolā — 4, bet Anspoku — 3 skolotāji. Jaunzemju, Lācinieku, Pupāju, Runcavnieku un Šaurupes I pakāpes pamatskolās bija pa 2 skolotājiem. Pa vienam skolotājam strādāja Orišanu, Pieniņu, Salas un Stikānu I pakāpes skolās.

Pagasta teritorijā atradās vairākas senvietas. Savulaik bija uzieti akmens atradumi Korsovā (kalns), Utiņānos (cirvis). Agrā dzelzs laikmeta uzkalniņu kapus starp Tistovas un Seimaņu ciemiem 1840. gadā bija pētījis M.Borhs utt.

Šovasar vēsturnieces centās ikties ar daudziem cilvēkiem, pierakstot viņu atmiņu stāstījumus un vācot materiālus muzeja fondā. Zinātniskās ekspedīcijas vadītāja Silvija Ivanovska sacīja, ka patīkami ir bijis sastapties ar Bronislavu Litaunieku no agrākajām Līdumnieku mājām, Vladislavu Rudzīti no Lietavnieku vecsaimniecības un Teklu un Andreju Určiem no Krapišķu sādžas «Pļavlejām». Zīmīga bija arī kārtējā tikšanās ar Antoniņu Lempī un Lilitu Līvdāni Kairiešos. Viņu radnieks — Lāčplēša ordeņa kavalieris Ignats Bečs, kurš dzimis blakus mājās. Radnieku iecere — pagalmā zem ābeles uzstādīt viņam pieminekli. Muzejā no šejienes nāca šupulītis un pletifers.

Ļoti svarīgs muzeja priekšmets ir fotogrāfija, kura vizuāli rada priekšstatu par laiku un notikumiem. Visdevīgākais šajā ziņā bija Pēteris Kokorīts Lietavniekos, kurš dāvināja 18 fondu vienības. Paldies par vērtīgajām fotogrāfijām Anitai un Jānim Určiem un Andrejam Určam no Pļavlejām.

Tajā pašā sādžā ekspedīcijas dalībnieces iepazīnās ar keramiķi Jāzepu Viļumu. Šeit tika pierakstīta arī interesanta legenda par Kropu baznīcas nogrimšanu.

Un tā — no mājas uz māju veda šīs vasaras ceļi muzeja darbinieces. Vēlāk, ziemas mēnešos, tie satiecēs vienā — jaunā priekšstatā par Preiļu pagastu.

Voldemārs ROMANOVSKIS
Jāņa SILICKA fotoreprodukcijas

◆ Gribat ticēt, negribat — neticiot «Atļaujiet veikt eksperimentu ar minēto ķermeni...»

Jurijs Longo domā atdzīvināt Ļeņinu

Maskavā klist baumas, ka pazīstamais baltās maģijas maģistrs Jurijs Longo sadomājis atdzīvināt Ļeņinu, bet pēc tam — arī Staļinu. Joks? Varbūt. Mēs necentāties zilēt, tāpēc tikāmieš ar pašu Longo.

Uz jautājumu: «Vai tā ir taisnība, par ko runā Maskava?» Jurijs Longo neatbildēja, bet tā vietā pasniedza Kremļa komandantam adresētas vēstules norakstu.

«Pēdējā laikā notikumi valstī liecina, ka Vladimira Uljanova (Ļeņina) ķermenis tiks apbedīts,» bija rakstīts vēstulē. «Sakarā ar to man ir lūgums. Atļaujiet veikt eksperimentu ar minēto ķermeni. Es esmu veicis vairākus eksperimentus ar liķiem Maskavas morgos. To mērķis — atjaunot mirušo cilvēku kustību funkcijas. Eksperimentiem ir zinātnisks raksturs...»

Līdz šim eksperimenti veikti ar 3—5 dienu veciem liķiem. Tagad radusies reāla iespēja veikt eksperimentu ar ķermeni, kurš nogulējis 68 gadus. Negribu, lai šis gadījums netiktu izmantots zinātnes interesēs. Lūdzu jūs atbalstu...»

— Jūs to domājat nopietni?

— Pavisam nopietni. Ir skaidrs, ka Ļeņinu agri vai vēlu apbedīs. Citas iespējas veikt eksperimentu ar ķermeni, kas nogulējis 68 gadus, vairs nebūs. Lietas būtība nav pat Ļeņina personībā, bet gan — iespēja veikt šādu unikālu eksperimentu; iespēja piesaistīt enerģiju no ārienes.

— Ko nozīmē «no ārienes»?

— Tā ir kosmosa enerģija. Es saprotu, ka pēc 68 gadiem tikai ar savu enerģiju vien likt ķermenim piecelties, bet jo vairāk — kustēties, nebūs iespējams.

— Tātad gatavošanās šim eksperimentam būs daudz nopietnāka nekā iepriekšējiem?

— Protams. Ja eksperimentu atļaus, gavēšu ilgāk — vismaz nedēļu. Lai savu enerģiju atīrītu no visiem sārņiem. Divas nedēļas ievērošu klusēšanas tabu. Un vēl nāksies izmantot vairākus seansus kosmiskās enerģijas uzkrāšanai. Mēģināšu izsaukt Ļeņina garu, lai noskaidrotu, kā viņš uzņems eksperimentu, vai atļaus to veikt ar savu ķermeni.

— Vai ir cerības, ka eksperiments izdosies, ja to atļaus? Pēc 40 dienām ķermenim taču zūd enerģijas apvalka pēdējās paliekas. Tātad — tajā vairs nav nekādas enerģijas.

— Jā, enerģijas nav palicis, lai gan precīzi to nevar pateikt neviens, jo, iespējams, ka enerģija ir visur, kur ir matērija. Cita lieta — kādas pūles jāziedo, lai tieši šo enerģijas veidu atbrīvotu, liktu tai darboties. Taču būtība ir pavisam cita — Ļeņina ķermeni. Tas ir neparasts ķermenis. Saka: cilvēks pēc nāves dzīvo mūsu atmiņā. Kas ir atmiņa? Tā taču ir enerģija! Katrai domai, katram tēlam ir sava enerģija, un miruša cilvēka gars, ja tā var teikt, pastāvīgi tiek barots ar to dzīvo cilvēku domu enerģiju,

kuri par viņu domā. Ja runājam par Ļeņinu, tad neviens cits miruša cilvēka gars nav spēmies tik kolosālu enerģētisko papildinājumu, kā viņa. Tas liešam it kā dzīvo, turpina dzīvot mūsu vidū, ietekmējot mūsu domas, jūtas, rīcību. Un jo biežāk mēs apgalvojām: «Ļeņins dzīvoja, Ļeņins dzīvo, Ļeņins dzīvos mūžīgi», jo vairāk šie vārdi kļuva par realitāti. Citiem vārdiem sakot, mūnētais eksperiments var smiegt atbildi uz jautājumu: cik liels ir miruša cilvēka saistītās kolektīvās domas materiālais spēks?

— Ja tā, tad, acīmredzot, tādā veidā var iedarboties arī uz Staļina ķermeni. Jo arī ar viņa vārdu ir saistīts miljonu cilvēku domas un jūtas.

— Teorētiski — jā. Daži pat visā nopietnībā tic viņa augšamcelšanās iespējai. Man nesen pastāstīja, ka avīzes «Moskovskij komsomoļec» redakcijai piezvanījis kāds cilvēks un visu Liela Tēvijas kara veterānu vārdā lūdzis paziņot manas koordinātes. Sak, lai Longo «atdzīvina Staļinu kaut uz mēnesi, vadonis tad ieviesīs kārtību». Taču mēs vēl neesam sasnieguši tādu zināšanu līmeni, lai cilvēku patiešām atdzīvinātu. Otrkārt, no Staļina ķermeņa, iespējams, nekas vairs nav palicis pāri. Un treškārt — eksperimentus ar kolektīvās domas enerģijas piesaistīšanu vēl neviens nav veicis. Šis enerģijas daba nav izpētīta. Kas ir mīlestības enerģija, kas ir

naida enerģija, mēs zinām. Kā ar to rīkoties, arī zinām. Šādas enerģijas atbrīvošanai var būt neprognozējamas sekas, tas ir liels risks. Tāpēc ar Staļina ķermeni, pat ja tas būtu saglabājies, es neriskētu veikt nekādus eksperimentus.

— Vestule uzrakstīta. Kāds ir rezultāts?

— Pagaidām atbildes nav. Domāju, ka vēstuli nodeva VDK vai vēl kaut kam, kur zilē: vai mans priekšlikums ir nopietns vai arī tas ir joks? Var arī būt, ka pašreizējos juku laikos vēstuli vienkārši ielika kaut kādā atvilktnē un aizmirsa.

* * *

Pēc sarunas ar Juriju Longo mani nepamet satraucoša doma par neprognozējamām sekām, kuras viņš minēja. Iedomāsimies neiespējamo: eksperiments izdodas. Kas tam sekos? Vai normāla cilvēka psihe var izturēt tamlīdzīgu skatu? Un emocionālās vētras, ko radīs eksperiments? Brīvībā palaista kolektīvās domas enerģija ne tikai tiks kustēties viena miruša cilvēka ķermenim, bet arī izraus no savām vietām tūkstošiem dzīvu cilvēku un pretstatīs viņus viens otram. Tāpēc — vai ir vērts «izlaist dzīnu no pudeles»?

G. Rodionovs

Saisināti no laikraksta
«Na grani nevozmožnogo»

Kāpēc mēs ticam horoskopiem

Kāpēc tik daudzi no mums ar nepacietību gaida astrologa pareģojumus kārtējā avīzes numurā, kāpēc gatavi ticēt un rīkoties saskaņā ar tiem? Objektīvās pārbaudes taču ne vienreiz vien pierādīja gan astrologu pareģojumu, gan personības astroloģisko analīžu nepamatotību.

Visticamākā atbilde ir: cilvēki tic astroloģiskiem pareģojumiem tāpēc, ka, lai cik tas nebūtu paradoksāli, tie ir patiesi. Bet patiesi ir tāpēc, ka izteikti tik vispārīgi, izvairīgi un miglaini, ka var būt piemēroti visiem un nevienam konkrēti.

Iemeslu var noformulēt šādi: cilvēkam ir tieksme attiecināt uz sevi vispārīgus, nenoteiktus, banālus apgalvojumus, ja viņiem saka, ka tie ir radušies kaut kādu viņam nasaprotamu faktoru pētīšanas rezultātā. Domājams, tas ir saistīts ar lielo interesi, kuru katrs no mums izjūt pret sevi un savu likteni.

50. gadu beigās amerikāņu psihologs Ross Stagners veica šādu klasisku pētījumu. Viņš deva 68 dažādu firmu kadru darbiniekiem aizpildīt psiholoģisku anketi, kura atklāja cilvēka sīku psiholoģisku aprakstu, un

pēc tam izveidoja vienu kopīgu viltotu raksturojumu, izmantojot 13 frāzes no dažādiem horoskopiem. Tad Stagners palūdza pārbaudāmos izlasīt šos raksturojumus, apgalvojot, ka tie ir zinātniski izstrādāti. Pēc katras frāzes bija jāatzīmē, vai tā ir ļoti patiesa, diezgan patiesa un pavisam nepatiesa. Gandrīz visi atzina savu raksturojumu vai par ļoti patiesu, vai par diezgan patiesu. Tikpat kā neviens neatzina par kļūdainu. Izmēģinājuma dalībnieki uzskatīja par vispareizākām divas frāzes: «Jūs milat dažādību dzīvē, pārmaiņas, garlaicījaties, ja jūs ierobežo ar aizliegumiem un stingriem noteikumiem» un «Kaut gan jums ir daži personīgie trūkumi, jūs pārsvarā ar tiem tiekat galā.» Un par vismazāk pareizām atzītas frāzes: «Seksuālajā dzīvē jums ir dažādas problēmas» un «Jūsu cerības reizēm ir diezgan nereālas.» Nav brīnums, mums visiem ne sevišķi patīkami uzzināt par sevi kaut ko negatīvu.

Mēs mīlam komplimentus, bet ne visai ticam kritikai. Tas nozīmē, ka horoskopam jāstāstāvis no cildinājumiem vien. Var taču

norādīt arī uz piedodamiem rakstura trūkumiem. Vienā pētījumā bija konstatēts, ka personas astroloģiskās analīzes rezultāti ir īpaši pieņemami tad, kad pozitīvo atziņu tajās pieņemamā vairāk nekā negatīvo. Un otrādi, cilvēki neatzina raksturojumus, kur bija divreiz vairāk negatīvo rakstura īpašību, nekā pozitīvo.

Pie astroloģijām visbiežāk griežas nelaimīgi, morūpējusies cilvēki, kuri vairs netic nākotībai... Varbūt tieši ar to izskaidrojama ticība astroloģijai mūsu sabiedrībā pēdējos gados?

Lasot avīzē vispārīgu astroloģisko prognozi savai Zodiaka zīmei un redzot, ka pareģojums it kā piepildās, cilvēks nodomā: ja horoskopu sastādītu personīgi man, tas noteikti būtu precīzāks.

Un vēl viens psihologu atzinums. Horoskopi iespaido cilvēkus, kuriem tie sastādīti. Izlasot, piemēram, ka jūsu Zodiaka zīmei piemīt īpašs godīgums, jūs centīsieties neaptraipīt sava zvaigznāja reputāciju.

Saisināti pēc angļu psihologa Andriana
Farkena raksta

Kā aizstāt iru taupības krāsnīņas

Ir pienācis laiks gatavoties ziemai. Vispirms palūkomies uz savu mājokli un paanalizēsim, kur paliek tas, ko mēs tik dāsnī sadedzinām kurtuvēs un krāsnīs. Un izrādās, ka 70% siltuma caur logiem aizplūst pasaules telpā. Vai to nevarētu atgūt? Kāpēc gan ne! Izmantojot ieliekamos un noņemamos siltumizolācijas vairogus (ja parēķina, ka dienas darbiem netiek lietotas visas dzīvokļa telpas un dienas ilgums ziemās ir visai niecīgs), var sasniegt ļoti labus rezultātus. Ļoti piemērots siltumizolācijas materiāls — putuplasts. Viegls kā spalviņa, un 3 cm biezas plāksnes siltumizolācijas spējas pielīdzināmas standartsienu. Tās var viegli sagriezt ar strāvas nokaitētu nihroma stiepli.

Protams, tā nebūt nav vienīgā šī materiāla pielie-

tošanas iespēja siltuma taupīšanas labad, no tā var konstruēt siltas mīces siltumnicu jumtiem.

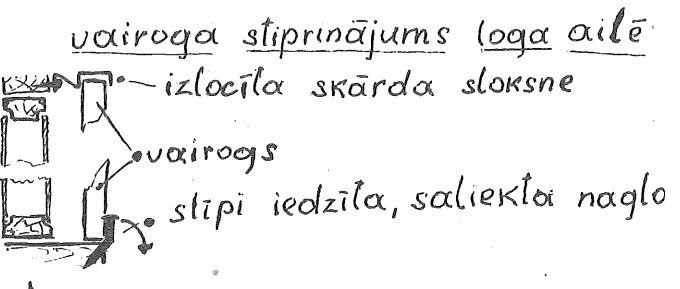
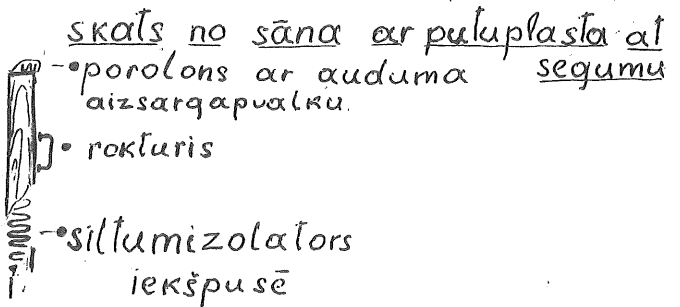
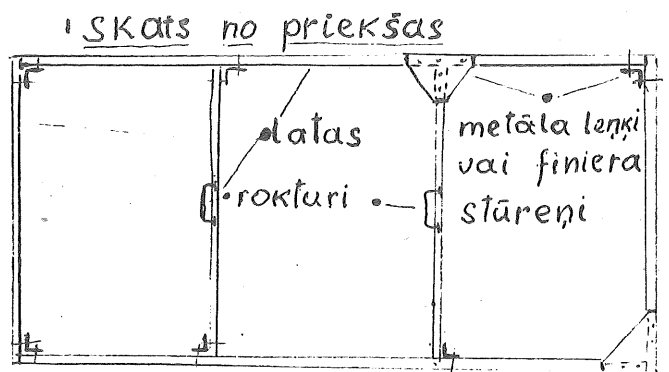
Eksistē arī visiem piejams paņēmieni, kā siltumu iegūt. Vienkārši saulainās dienās logiem aizvelkami tumši aizkari un elementārs saules kolektors gatavs. To var izdarīt arī, ja iepriekšminētā vairoga vienu pusi krāso melnu, labāk ar asfaltlaku. Jāatstāj tikai aizbidāmi caurumiņi vairoga augšā un apakšā. Caurumiņus saulainās dienās atver, un savi pieci Celsija grādi telpai klāt.

Šie pasākumi būs efektīvi par strāvas un gāzes dedzināšanu. Visas jums pazīstamās ierīces, izņemot eļļas radiatorus, darbojas ar ārkārtīgi zemu lietderības koeficientu.

Pievienoju vēl klāt rasējumu, kā nostiprināt siltumizolācijas plāksnes.

Jānis Asariņš

Ja tas jūs ieinteresēja, tad siltumizolācijas plāksnes 1 m x 1 m x 11 cm pārdod Līvānos. Telefons uzziņām vakaros 44133.

Ko darīt zemniekam?

No seniem laikiem zināms, ka labākie ziemāju sējas termiņi ir septembra pirmā puse — līdz piecpadsmitajam, bet var jau sēklas iestrādāt arī tagad, kā to dara dažas paju sabiedrības.

Daudzo gadu, tāpat arī šī, pieredze liecina — ziemas kviešiem un rudziem jāatvēr piektā daļa platību — 20 procenti, Preiļu rajonā tie ir ap 13 tūkstošiem hektāru (pērnuden bija iesēti 12000). No oficiālajiem datiem zināms, ka paju sabiedrībām ziemāju laukiem sēklu pietiek, bet tās vien jau nenodrošinās vajadzības, turklāt turpinās šo saimniecību iršanas un samazināšanās process.

Pavisam drūmi ir zemnieki. «Novadniekā» vēl nesen rakstījām, ka ir iespējas pie sēklām viņiem tikt dažādā veidā, līdz pat norēķiniem no ražas rudenī. Bet, kas ir plānos, tas, izrādās, tur var arī palikt, īstenībā ir pavisam savādāk. Valsts ar naudu kredītu piešķiršanai zemniekiem nešķiežas, vispār to neatvēr. Kā paškaidroja rajona lauksaimniecības pārvaldes galvenais agronoms Jānis Kivlenieks, Daugavpils labības kombināts un Viļā-

nu lauksaimniecības izmēģinājumu stacija sēklas zemniekiem pārdod gan, bet naudiņa jāpārskaita iepriekš vai jāiemaksā tūlīt reālās banknotēs, ja to nevar, tad arī runas nav. Bet kuram gan tā varēšana, ja par kilogramu ziemas rudzu vai kviešu jāmaksā 27 — 29 rubļi? Tiesa, Viļānos vēl var iemainīt pret lopbarības graudiem attiecībā 1:2, bet šogad arī par to ne katrs var sapņot. Paju sabiedrības tāpat negrib iejusties šo nabaga lūdzēju ādā un palīdzēt. Varbūt, ka zemnieki kaut kā var izlīdzēties savā starpā?

Vēl bija cerība, ka palīdzību varēs saņemt no aizjūras kaimiņiem — Zviedrijas, bet arī tur, tāpat kā pie mums, bijusi neraža, zviedri varēja atsūtīt tikai nedaudz vairāk par desmit tonnām kviešu «Kosak», kas vienlīdzīgās daļās sadalīti starp Aglonas un Jersikas pagastiem.

Un tā zemnieki paliek ar savu mūžīgo domu — ko darīt? Uz šo jautājumu pašreiz nevar atbildēt arī lauksaimniecības pārvalde.

A.Mežmalis

Kā tad īsti ir ar degvielu?

Septembrī no valsts fondiem mūsu rajona saimniecībām iedalītas 1260 tonnas degvielas un, vadoties pēc lauksaimnieciski izmantojamās zemes platībām, tā sadalīta starp pagastiem. Degvielas atvešanu uz vietām organizē pagasta valde, iepriekš savācot naudu.

Degviela iepirkama par valsts cenu. Tāpat arī var iegādāties benzīnu no valsts krājumiem. Pagastos uz vietas tiek noskaidrota vajadzība, savākta nauda un nepieciešamais daudzums jāpieteic apvienības «Lauktechnika» dispečerdienestam pa tālruni 22870 līdz plkst. 10.00.

Par degvielu uzreiz jāsamaksā apmēram trešā daļa no cenas, pārējo bāze ar mieru gaidīt līdz 1993. gada 1. oktobrim.

Par pavasarī iepirkto degvielu galīgie norēķini bija jāizdara līdz šī gada 1. novembrim, bet tā kā bija neražas gads un zemniekiem nav līdzekļu, tad arī šie norēķini veicami līdz 1993. gada 1. oktobrim.

A.Rancāns

Jūsu vērtējumama divu Igaunijas psihologu pētījums. Autori mēģina dot atbildi uz jautājumu: kas mēs esam? Un atbilde nav iepriecinoša.

Pateikt, ka mūsu sabiedrība ir slima, vēl ir par maz. Vairums no mums labprāt piekrīt šim apgalvojumam, bet vainu, prolamis, saredz citos.

Pārlicība par savu taisnību ir laba un izdevīga. Jau no psiholoģiskā viedokļa vien — visam pušā izdarītajam ikreiz ir attaisnojums. Daudzi, iespējams, jutīsies aizskarti savās vissvētākajās jūtās, ja atzišos, ka, tulkojot šo rakstu, nonācu pie domas: homo sovieticus pēdējos trīs gados iesakņojies mūsos dziļāk nekā iepriekšējos 48. Sevī nekā nemainot, mēs uzreiz kļuvām pareizi — gan tie, kas pirms tam ar saltu aprēķinu bija slavājuši padomju varu, gan tie, kuri to darija

savas vientiesības dēļ. Pareizi kļuva tie, kam sirdsapziņa pirms tam neļāva tā isti sadzīvot ar šo varu un kuru sirdis grauzta nespēja nostāties pret melīgo iekārtu. Psihiskais aizsardzības mehānisms tika apiets — valdība pēkšpi bija kļuvusi «mūsu».

Savs labums jau bija — atnāca dvēseles miers, kuru radīja pārlicība par savu taisnīgumu, un vienai daļai atlēca arī šīs laslaustāmāks, kas pie šīs savā izvēlē il kā brīvās pārlicības piesēja vēl stingrāk.

Un pārēji? Bezcerība, nelicība, ka vairs vispār kaut ko varēs sasniegt ar godīgu darbu — vai tad tā nav vēl dziļāka, pat smagāka kā pirms trim gadiem? Lielākas cilvēku daļas padošanās likteim, nolemtības izjūta — vai tad tā nav homo sovieticus īpašība? Vai tad ko citu kā šo verga ne-

spēju mūsos centās iepotēt padomju vara? Vai izmisuma un sāpju pilni protesta kliedzieni neaplicina to pašu? Un vai mēs, it visur meklēdami ienaidnieku, neturpinām darīt to, ko sistēma visu laiku mums ir mācījusi?

Vieni il visur meklē (un atrod) «čekas roku», otri, kā gatavodami augsni iecerētai «slīngrāsrokas» atnākšanai, kultivē mitu par labējo briesmām. Ari «Rielumi mūs saprātis», ja, samīnot vārgo demokrātijas asnu, vispirmos būsīm piekāruši tam šilti a la lašisms. Kārtībai taču jābūl. Primitīvs radikālisms lej eļļu tajē pašā kaislību ugunskurā. Tātad kā aicinājums sākt raganu medības, ja tā ir kampaņa, bet nevis pašattīrīšanās process. Un kā bus ar pēdējos gados ieverību un krēslu ieguvušajiem — pielāgošanos pie pārkrāsotās homo so-

vielicus ideoloģijas nav tik viegli ne pamanī, ne atzīt.

Igaunu autoru raksta virsraksts ņemts no dzejnieka Hando Runnela dzejas rindām:

«Mēs klupdami ejam uz saulrieta pusi, ik dienu liek noiets ceļš bezgala garš, bet sirds mūsu droša, vieš cerību las, ka rīts atnāks saulrieta pēdās un skausta, pirms nozisis diena un iestāsies nakts.»

Cerams, ka lasītājs saskatīs šajā dzejolī ielverto optimistisko noti. Cerību, ka Jānu nakts nepārvērtīsies polārājā naktī. Un nezaudēs šo cerību, pat ja igauņu psihologu diagnoze izrādīsies ne sevišķi patikama.

Juris Putriņš
«Jūrmala»

LAI RĪTS ATNĀKTU SAULRIETA PĒDĀS

Neviena sabiedrība nevar eksistēt bez morāles, balstoties tikai uz dabas likumiem. Morāle ir tikpat veca kā pati cilvēce. Morāle ir sabiedrības, nevis dabas radīta (izņemot džungļu morāli). Paaudžu gaitā izveidojusies, tā arvien no jauna ir jāienes katras nākamās paaudzes apziņā, tā dōd katram indivīdam lielā mērā neapzināti noritošas kārtulas dzīvei sabiedrībā. Neviena sabiedriskās dzīves joma nevar normāli darboties bez morāles, kur nu vēl politikā un ekonomikā. Tāpēc morāles krīze ir visbīstamākā. Politiskā un ekonomiskā krīze ir tās sekas, nevis cēlonis. Ja to neapzinās, nevar būt runas par esošā stāvokļa pareizu diagnozi, un nepareizas diagnozes neizbēgamas sekas ir nepareiza ārstēšana.

Mēs, divi psihologi, gadiem ilgi esam pētījuši sabiedrības lejupslīdes psiholoģiskos cēloņus, piedāvājam savu izpratni par tiem un prognozējam nākotni.

Kas mēs esam?

Pieredze rāda, ka sabiedrība negrib sev seļā skatīties un netic savām acīm, kad viņai tās istā seja liek parādīta. Tālab ir ļoti būtiski, uz psiholoģijas likumiem balstoties, noskaidrot — kā mēs tādi kļuvām. Tas padziļina mūsu stāvokļa izpratni. Mūsu slimo sabiedrību var atveseļot tikai tad, ja uzdrošināsimies atzīties, ka esam slimi, ja atteiksimies tēlot veselos un meklēt vainas tikai ārpus mums.

Patlaban mums patīk dzīvot ļoti bīstamu ilūziju varā. Mēs

ticam un ceram, ka dzīve var kļūt labāka, pašiem labākiem nekļūstot. Mēs ceram, ka pietiek iegūt neatkarību un demokrātiju, pāriet uz tirgus saimniecību, atjaunot privātīpašumu, slēgt austrumu robežu un pieņemt labus likumus, lai dzīve kļūtu labāka. Dienmēl mums jāatzīst, ka līdz ar personiskās brīvības palielināšanos pieaugusi noziedzība, ekonomiskai brīvībai līdzās — spekulācija un korupcija.

Sabiedrības galvenā nelaime ir morāles jeb ētiskā krīze. Ja izliksimies to neredzam, tad nav

iespējams stāvokli uzlabot. Dienmēl morālās krīzes pārvarēšanai vajadzīgs ilgs laiks. Rezultātus mums gribas ātri, taču uz priekšu virzīties mēs varam tikai pakāpeniski. Un virzīties istā virzienā mums butu jāsāk tūlīt. Šeit mēs sniegsim savas programmas saīsinātu variantu, pasakot tikai būtiskāko. Apzinoties, ka līdz ar to pieaug iespēja aīdurties pret neizpratnes mūri.

Padomju totalitārā sistēmā katram cilvēkam bija divas iespējas: aktīvi cīnīties pret sistēmu (disidents, mežabrālis) vai tai piemēroties. Pirmajā gadījumā cilvēku izolēja no sabiedrības vai iznīcināja, piemērojoties savukārt viņš kļuva par homo sovieticus.

Sabiedrības morālās krīzes tiešs cēlonis bija homo sovieticus rašanās. Izprast šo krīzi un pārvarēt to var, tikai iepazīstot, izpētot homo sovieticus.

Kādas tad ir homo sovieticus īpašības?

Galvenā psiholoģiskā īpašība, kas raksturo absolūti visus cilvēkus, kuri lielākā vai mazākā mērā piemērojušies noziedzīgajai totalitārajai sistēmai, ir dubultmorāle, kas izpaužas vārdu nesaskaņā ar darbiem. Savā būtībā tas ir amorāli.

Ir divi principiāli atšķirīgi dubultmorāles tipi. Ārējie nosacījumi (t. i. padomju iekārta) visiem cilvēkiem bija vienādi. Kādēļ viena cilvēku daļa piemērojoties nokļuva līdz vienam, citi līdz

otram dubultmorāles tipam, — tas ir jāapskata atsevišķi.

Pirmā tipa dubultmorāle izveidojās visiem, arī visīgauniskāk noskaņotiem cilvēkiem, kuri, lai izbēgtu no represijām vai saglabātu darbavietu, bija spiesti rīkoties neētiski (melot, atturēties izteikt savu viedokli vai aizsargāt savus līdzcilvēkus no sistēmas netaisnībām utt.). Piemērojas, savu neētisko rīcību attaisnojot ar psihiskā aizsardzības mehānisma palīdzību (visi taču melo, tikai muļķis skrīen ar pieri mūri, katram jāsaģā un jābaro sava ģimene utt.).

Šī morāle izveidojās daudziem Igaunijas laikā ētisko audzināšanu ieguvušajiem cilvēkiem, kā arī viņu ģimenē augušajiem bērniem, ja attiecības starp vecākiem un bērniem bija godīgas un ja vecāki neslēpa no bērniem savu attieksmi pret padomju režīmu. Šis dubultmorāles cilvēki nekad nepiemērojas sistēmai pilnīgi. Psihiskais aizsardzības mehānisms deva tikai daļēju iekšējā konflikta atslābinājumu, jo cilvēkam nācās atzīt, ka viņa ētiskā stāja balstās uz bailēm un nespēju rīkoties atbilstoši savai pārlicēibai. Šāda dubultmorāles izpausme pamazām samazinājās, atdodot vietu otrai dubultmorālei.

Otra dubultmorāle izveidojās cilvēkiem, kuri centās, un lielākā daļa arī sasniegta, pilnīgu pielāgošanos noziedzīgajai totalitārajai sistēmai. Dubultmorāli viņi uzņēma par savas dzīves normu, atsakoties ticēt vispārcilvēciskajai morālei un uzskatot to tikai par vārgajiem piemītošu. Viņi samierinājās ar ļaunumu, ti -

Turpinājums 7. lpp.

LAI RĪTS ATNĀKTU SAULRIETA PĒDĀS

Sākums 6. lpp.

col, ka tas ir dzīves likums (cilvēks cilvēkam ir vilks), un jaunuma ideoloģiju pieņemt par savu (marksismu). Šis dubultmorāles cilvēks jūt gandarījumu, darot Jaunu, lai gan pats sev negrib atzīties Jaunumā. Savas Jaundarības atļaisno ar visiem iespējamiem demagoģiski psihiskiem aizsardzības mehānismiem (piemēram, pierādot, ka tie, kuriem izdara kādu Jaunumu, paši ir vainīgi, un to arī pelnījuši). Viņi ir pārliecināti, ka tikai muļķi tic labajam un taisnīgumam. Viņu dubultmorāle izpaužas teiktā un darītā pretrunā. Pat viszemiskākos un visļauņākos darbus pasniedz kā «viss tautas uzplaukumam, viss cilvēka laimes vārdā». Viņi ir labi piemērojušies noziedzīgajai situācijai un arī savus bērnus audzina šajā piemērošanās garā.

Kā veidojas homo sovietucus dubultmorāle?

Ari visdrūmākajos laikos katram bija iespēja izvēlēties, cik zemu krist. Varēja saglabāt sirdsapziņu un varēja to apmainīt pret varu un privilēģijām. Kādu kurš ceļu izvēlējās, tas bija atkarīgs no individuālajām psihiskajām īpašībām.

Augsti attīstītu ētisko īpašību gadījumā veidojās pirmā dubultmorāle. Var uzskatīt, ka lielākajai igauņu tautas daļai padomju okupācijas apstākļos sāka veidoties tieši šī dubultmorāle.

Otras dubultmorāles izveido-

šanās galvenais priekšnoteikums bija zems cilvēka ētiskais līmenis, kura rašanās būtiskākais faktors ir nepareiza audzināšana ģimenē vai tās trūkums vispār. Liela nozīme bija arī cilvēka konformismam, viņa peļņai, varai un godkārei.

Atbilstoši minētiem dubultmorāles pamatveidiem, *homo sovieticus* ir iespējams iedalīt divos atšķirīgos tipos, kuriem pamatā ir dažāds psihiskais stāvoklis. Ievērojot pielāgošanās pakāpi totalitārajam režīmam, kā arī atbilstoši sabiedrībā iegūtajām pozīcijām, šie tipi jāiedala vienkāršā jeb *homo sovieticus vulgaris* un augstākā jeb *homo sovieticus supremus*. Un kā vienkāršam *vulgaris*, tā augstākam — *supremus* — tipam ar ētiku viss ir kārtībā, atšķirība tomēr ir skaidri redzama. *Vulgaris* ētiskās īpašības ir novājinājušās, bet tās ir

Supremus tipam tās ir aizvietotas ar patoloģisku naidu pret līdzciviekiem vai arī ar ļaunumu. Arēji abu tipu atšķirība vairāk izpaužas kvantitatīvē. *Vulgaris*, pats par sevi saprotams, var no darba paņemt rakstāmpapīru vai kādu citu materiālu, atnākot uz darbu, vispirms izlasī avīzes, pa iestādes telefonu gari izrunāties par privātām lietām, nespēj iedomāties dzīvi, neizmantojot izpaušanos utt. *Homo sovieticus supremus* ir spējīgs veikt lielas mahinācijas, savtīgi izmantot savu dienesta stāvokli, ņemt kukuļus. Viņš smaida tikai priekšniekiem vai viņam izdevīgiem paziņām. Ir grūti atrast neliecību, kam viņš nebūtu gatavs, ja tas dotu praktisku labumu.

Turpinājums sekos.

Astrida NĒME,
Ilmārs EBBERS

Televīzijas programma

Otrdiena, 1. septembris

Latvijas TV I

18.00 Ziņas. 18.15 Koncerts. 18.40 Pēc zvana. 19.25 Arēna. 19.50 Lūdzu vārd! 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.05 Sports. 21.10 LR Augstākajā Padomē. Ziņas. 21.30 Kinovakars. Gads kopā ar karalisko ģimeni. Dok. filma. Vasaras rotaļa. Zviedrijas mākslas filma. 0.05 Nakts ziņas. •

Latvijas TV II

17.00 Viena pasaule. Pārtrauktie sapņi.

18.00 Ziņas.

Ostankinas TV

18.15 Bagātie arī raud. 19.00 Tēma. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 Zinību dienai veltīta programma.

Krievijas TV

15.00 TV birža. 15.30 Tveras rakurs. 16.05 Mult. filma. 16.15 Studija Rost. 16.45 Ziņas bērniem. 17.00 Mākslas laukums. 17.25 Dzied J.Samoljaninova. 18.00 Krievijas parlamenta vēstnesis.

18.15 Mohikāņi. Režisore I.Sorokina. 19.00 Vēstis. 19.20 Svētki katru dienu. 19.30 Santabarbara. Mākslas filma. 69. sērija. 20.20 Plačido Domingo Sanktpēterburgā. Muzikāla filma. 21.15 Zelta Ostaps. 21.40 Tiltu si nfonija. 22.00 Vēstis. 22.20 Sporta karuselis. 22.25 Muzeja apmeklētājs. Mākslas filma.

Latgales TV

22.30 Sludinājumi. 22.35 Latgales ziņas. 22.55 Reklāma.

Trešdiena, 2. septembris

1. daļa. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 Hemingvejs. Mākslas filma. 1. sērija.

Krievijas TV

7.00 Vēstis. 7.25 Lietišķu cilvēku laiks. 8.00 Diletantu dialogi. 8.30 Mohikāņi. 9.10 Muzeja apmeklētājs. Mākslas filma. 11.30 ASV atklātās meistarsacikstes tenisā. 12.25 Paralēles. 12.40 Zemniecības jautājums. 13.00 Vēstis. 15.00 Bizness. Jauni vārdi. 15.15 Signāls. 15.30 Es tevi esmu iemīlējis. 16.15 Kristīgā program-

ma. 16.40 Ziņas bērniem. 17.00 Tālie Austrumi. 17.45 Trests M. 18.00 Ar skatienu pret Krieviju. 18.15 Opozīcija. 19.00 Vēstis. 19.20 Svētki katru dienu. 19.35 Tēma ar variācijām. 20.30 Kinokamera pēta pagātnei. Rihards Zorge. 22.00 Vēstis. 22.20 Kas tas ir - privatizācijas čeks? 22.30 Izklaidējoša programma Eksotika.

Latgales TV

22.30 Sludinājumi. 22.40 Latgales ziņas (krievu val.).

Ceturtdiena, 3. septembris

18.45 Aleksandrs Solženicins. Dok. filma. 2. daļa. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 Hemingvejs. Mākslas filma. 2. sērija. 22.30 Melnā kaste. 23.00 Ziņas.

Krievijas TV

7.00 Vēstis. 7.20 Lietišķu cilvēku laiks. 7.50 XX gadsimts kadrā un aiz kadra. 8.50 Saskaņā ar sevi un pasauli. 9.20 Tēma ar variācijām. 10.40 Santabarbara. Mākslas filma. 69. sērija. 11.30 ASV atklātās meistarsacikstes tenisā. 12.25 Valasbrīdis. 12.40 Zemniecības jautājums. 13.00 Vēstis. 15.00 Termināls. 15.30

Māksla atspoguļot. 16.00 Piligrims. 16.45 Ziņas bērniem. 17.00 Deputātu brīvdienas. 17.45 Programma Atslēga. 18.00 Krievijas parlamenta vēstnesis. 18.15 Studija Nota Bene. 19.00 Vēstis. 19.20 Svētki katru dienu. 19.30 Ārpus raidījuma Vēstis ietvarienu. 19.45 Santabarbara. 70. sērija. 20.35 Intervija ar Ziemeļosetijas AP priekšsēdētāju A.Glazunovu. 21.00 Piektais ritenis. 22.00 Vēstis. 22.20 Sporta karuselis. 22.25 Piektais ritenis.

Latgales TV

20.35 Sludinājumi. 20.45 Ziņas.

Latvijas TV I

18.00 Ziņas. 18.15 Biznesa pasaulē. 19.00 Savvaļas Amerikā. 19.30 Programma Neatkarība. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.05 Sports. 21.10 LR Augstākajā Padomē. Ziņas. 21.30 Māj-saimniecība. Norvēģijas mākslas filma. 1. sērija. 23.00 Futbols. Daugava - Olimpija. 23.45 Nakts ziņas.

Latvijas TV II

17.00 CNN ziņas.

Ostankinas TV

18.00 Bagātie arī raud. Mākslas filma.

Uztraukumu nedēļa policijā

Visu pagājušo nedēļu rajona policijas mājā valdīja uztraukums. Bet ne jau tāpēc, ka pēkšņi uzbangoja noziedzības vilnis, vai strauji palielinājās ceļa negadījumu skaits. Policijas, prokuratūras un advokatūras darbinieki kārtēja eksāmenu valsts valodā. Un kaut gan visi viņi stipri, aukstasinīgi cilvēki, daudz ko pieredzējuši savā darbā, pirms pārbaudes tomēr ļoti uztraucās.

Policijas priekšnieka vietnieks Roberts Šņepsts, Preiļu 1. vidusskolas latviešu valodas specialistes Regīna Pastare un Silvija Kivko (arī rajona komisijas locekļi) pastāstīja, ka eksāmena biļetēs teksti ļoti sarežģīti, piesātināti ar profesionālo leksiku.

Eksāmena laikā bija daudz patīkamu pārsteigumu. It īpaši iepriecināja Igors Lacs — dežurdaļas dežurants. Viņš dzīvo Latvijā tikai vienu gadu un apguva latviešu valodu pašmācības ceļā, pagaidām, protams, sadzīves līmenī. Patīkami bija klausīties armēni Usiku Pilojanu. Labas zināšanas, atbilstoši savai profesijai, parādīja kriminālpolicijas inspektors Nikolajs Bonkarevs (atbraucis no Lietuvas).

Komisijas priekšā stājas daži policijas dar-

binieki, kuri ļoti labi pārvalda valodu, kā Vera Ragača, Aleksandrs Bogatirevs, Aleksandrs Linkevičs. Ivars Fedotovs runāja latviski tā, ka komisija viņa zināšanas novērtēja trešās pakāpes līmenī.

Protams, neiztika bez kļūdām, nepilnīgi vēl darbinieki pārzina profesionālo leksiku. Un tas ir saprotams, jo visi policisti ir mācījušies un līdz šim dokumentus rakstījuši krievu valodā. Laika gaitā darbiniekiem vēl ir jāiemācās pareizi rakstīt, jāapgūst vairāk vārdu. Bet kā atzīmēja eksāmenu komisijas locekļi, visiem ir vēlēšanās mācīties. Tāpat arī panākumi neizpaliks.

Atstācības komisijas vērtējums bija šāds: pirmās pakāpes eksāmenu nokārtoja 8 cilvēki, otrās pakāpes eksāmenu kārtēja 31 cilvēks, diemžēl 8 no viņiem vēl jāpamācās, trešās pakāpes eksāmenu nokārtoja 10 darbinieki.

Tie, kuru zināšanas tika atzītas par neapmierinošām, valsts valodas eksāmenu kārtos decembrī. Cerams, tad valodas zināšanas būs papildinātas, jo pretējā gadījumā jāšķiras no amata.

L. Zīle.

No šī gada 27. augusta tiek atcelts Preiļu rajona Tautas deputātu padomes valdes lēmums Nr. 63 «Par Preiļu rajona mežu slēgšanu iedzīvotājiem.»

*Vijiet kopā dzīves gadus
Zeltītiem ziediņiem,
Tā kā šodien visu mūžu
Roku rokā staigājiet.*

**Sveicam Sarmīti LEIKUCI
un Aivaru PLOCIŅU,
kopēju dzīves
ceļu uzsākot.**

Paju sabiedrības
«Dzintars» kolektīvs

👉 Pārdod

«Moskvič-412», 1975.g. Telefons 22650;

«Iž-Jupiter», 1990. g. izlaidums. Tel. 22078 no 10.00 līdz 12.00;

gov. Tel. 32284 vakaros;

gov. Rušonas pag. Gudļevā. Kaļva.;

gov. un metāla garāžu Rušonas pag. Kastīrē. Danilova.

👉 Pērk

māju. Tel. 42586.

👉 Maina

vienstabas dzīvokli (14,5 kv.m) Liepu ielā pret 1,5 istabu vai 2 istabu ar nelielu piemaksu. Visi ar ērtībām. Zvanīt darbīdīnās vakaros 22164.

👉 Irē

steidzīgi vienstabas dzīvokli Livānos. Zvanīt vakaros 41333.

➔ DARBA DEVĒJU ievēribai

Pašvaldības uzņēmums «Novadnieks» izgatavo ar LR MP lēmumu Nr.302 «Par darba līguma paraugu, darba grāmatīnām un darba līguma grāmatīnām» apstiprināto **TIPVEIDA DARBA LĪGUMU VEIDLAPAS.**

Tel. uzzīnām: 21759.

Adrese: Preiļi, Aglonas ielā 1, avīzes «Novadnieks» redakcija.

Abonentu ievēribai

LR Satiksmes ministrijas Sakaru departaments ir apstiprinājis telefona sakaru lietošanas noteikumus Latvijas Republikā, kas ir stājušies spēkā no šī gada 24. augusta.

Noteikumi paredz, ka iedzīvotāji, uzņēmumi un organizācijas telefona izmantošanas maksu var samaksāt par jebkuru laiku, bet ne mazāk kā par vienu mēnesi. (Mēneša abonēšanas maksa un maksa par visiem pa telefonu sniegtajiem pakalpojumiem jāmaksā par kārtējo mēnesi līdz 30. datumam vai kvīti noteiktajā laikā.)

Nesaņemot maksu par kārtējo mēnesi noteiktajā laikā, telefonu atslēdz.

Ja mēneša laikā telekomunikāciju centrs nesaņem zināšanas par parāda apmaksu, abonentā tiesības uz telefona lietošanu tiek pārtrauktas, bet parāds tiek iekasēts likumā paredzētajā kārtībā.

Abonentā tiesības uz telefona lietošanu tiek atjaunotas, ja abonents 30 dienu laikā pēc telefona atslēgšanas parādu samaksā: 1) abonēšanas maksu par laiku, uz kuru telefons tika atslēgts, 2) soda naudu par katru nokavēto dienu 3 procentu apmērā no mēneša abonēšanas maksas, 3) maksu par telefona atslēgšanu un pieslēgšanu 30 rubļu apmērā par katru telefona numuru.

Abonentu maksa par pamattelefonu turpmāk iedzīvotājiem — 70 rubļ. mēnesī, uzņēmumiem — 350 rubļ. mēnesī. Uzslēdīšanas maksa iedzīvotājiem 2000 rubļ., uzņēmumiem — 8000 rubļ. Par tālrunu republikas robežās par 1 min. jāmaksā 2 rubļ. Telegrammas nosūtīšana republikas robežās par katru vārdu — 1 rubļ.

Ik pavasari ābeles vēl ziedēt sāks,
Tik mīļā māmuļa vairs ciemos
neatnāks.

Izsakām dziļu līdzjūtību Annai
Lukjanskai, MĀMUĻU pavadot
kapu kalniņā.

Upmalas sakaru nodaļas kolektīvs

Latvijas saule —
Rokas uz krūtīm man saliec,
Es aizeju projām,

Tu bērniem un mazbērniem paliec.
A.Skalbe

Izsakām dziļu līdzjūtību Andrejam
Ostrovskim sakarā ar TĒVA nāvi.
Aprošīnāšanas a/s «Dukāts»

Vēl gribējās strādāt, dzīvot un būt,
Bet pēkšņi nakts un saule jau zūd.
A.Vejāns

Izsakām līdzjūtību Andrim Ostrovskim
sakarā ar TĒVA nāvi.
Upenieki, Sudniki, Bernāni, Lauski

Atnāc, dēls, un atstāj kapu kalnā smeldzi,
Atstāj asaras un skumjas, lai šeit dus.
Paņem dzīvei līdzī spēka veldzi,
Tēva piemiņa tad vienmēr dārga būs.

Izsakām līdzjūtību Andrim
Ostrovskim, pavadot TĒVU
smilšu kalniņā.

Preiļu rajona lauksaimniecības
pārvaldes kolektīvs

NOVADNIEKS

IZDOD PREIĻU RAJONA PASVALDĪBAS UZŅĒMUMS «NOVADNIEKS»

ADRESE: LV 5301, Preiļos, Aglonas ielā 1.
PASŪTĪJUMA INDEKSS 68169
REDAKTORA vietnieks
ANTONS RANCĀNS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta.
Reģistrācijas apliecība № 1018.
Sludinājumus pieņem uzņēmuma
grāmatvedībā no plkst. 10.00 līdz 12.00 un
no plkst. 14.00 līdz 17.00. ☎ 22305.

Iespēsts valsts uzņēmumā «Daugavpils
tipogrāfija» Daugavpīlī, Valkas ielā 1.
Ofsetiespiedums. 1 iespiedloksne.
Pas. 1264
Metiens 6571 eksemplāri.